

Tionde roten, tomt 51

Kvarteret Stadskvarnen?

Kvarteret Stadskvarnen?

Tionde roten 51

Vid Spannmåls gatans slut

1701 framlägges följande skrivelse till magistratens avgörande:

”Efter Edle Högt-de Magistratens ordres hafwa wij undertecknade eftersedt hwarest någon lämplig plats kunde finnas, som Nattmannen Anders Gabrielsson kunde tillåtit blifwa at få huusrumme och ifrån skarprättaren afskildt blifwa, så hafwa wij befunit en platz östan för Qwarnbergsgatan ofwan på berget beläget, hållandes i längden 26 alnar och i bredden 8 alnar, hwilken wij förmena ey wara hinderligt för annat folk, dock lembnas sådant till Edle Magistratens eget gottfinnande

Göteborg d 4 juni 1701

Anders Swensson Holmer

Oluf Guldbrandsson

stadstimmerman”

Den 11 juli samma år skrev Anders Nattman och tackade men sade sig vara alldeles kraftlös att skaffa hus. han begärde ekonomisk hjälp och lovade att om han fick den skulle han gärna betala genom att arbeta åt staden (EIIa:16).

Det förefaller icke som det blev något av med bygget, ty den 5.12.1721 berättade *skarprättaren Jonas Wessman*, att den del av hans hus uti vilket nattmannen brukade ha sin hemvist var så bofälligt (bristfälligt) att ingen kan där vistas över vintern såframt det icke bliver någorlunda reparerat på taket och ”korstenen”.

1725 finner vi, att nattmannen bebor en tomt, som bör ha motsvarat nummer 51 på senare kartor. Nummer 50 kallas visitören *Jonas Kiettilssons* ödetomt. Den skulle kunna vara identisk med den ödetomt, som 1717 och 1729 innehades av pigan *Lena Jönsdotter*.

När *Bengt Wilhelm Carlberg* den 4.12.1733 yttrar sig om tomtöresavgiftens tillbörliga storlek för olika typer av tomter säger han om (blivande) tomt nummer 50 (dåvarande 61): ”Visitören *Jonas Kiettilssons* ödetompt war till finnes ingen ägare. Staden har der låtit upsättia Nattmansstallet”. De båda tomterna 50 och 51 kom att i fortsättningen dela historia. 1733 års tomtöreslängd säger om nummer 50 ”av nattmannen inhägnad”.

Nattmannen Hans Gunnarsson Bock klagade 1729 över sin husbonde skarprättaren mästern *Christian Wessman*, som sökte driva ut honom och hans barn och ersätta honom med *Per Banner* (EIIb:7, 6.10.1729). Den 16.1.1738 begärde han tre månaders permission för att i egna angelägenheter resa ner till Danmark och Seeland (EIIb:16). När han återkom hävdade han i en skrivelse till magistraten samma år, att de till honom upplåtna nattmanshusen var alldeles nederruttna till

syllarna och den ena väggen m.m. *Nils Appelberg* och *Lars Börgesson* besiktigade huset den 4.5.1738 och de höll med honom om husets förfall: ”1) är sielwa swillen under södra gafwel alldeles förruttnad. For(d)ringen på samma gafwel är äfwenledes förruttnad på nedre ändarne af bräderne samt jorden under gålfwet siunken så at dagen synes under bemälte gålf. Sparren under taket uti ofwanbemälte rum så alldeles ruttet, at man befarar det taket skall falla ned.

Uthmed skårstenen på taket har näfweren, torfwen och Pannorne dragit sig ifrån bemältye skårsten, så at dagen lyser derigenom”.

Klagomålen tycks ha lett till att huset utdömdes, ty 1740 förklaras dessa båda tomter vara öde och nattmannen Hans Gunnarssons änka återfinnes i en gård, som en kortare tid varit skarprättarehus (nummer 58 1787). Dessa tomter 50–51 blir sedan i många år betecknade som stadens ödetomt.

Som sådana betecknas de ännu 1780. 1785 är nummer 50 bebyggt med skarprättarehus medan nummer 51 ännu 1787 är ödetomt. *Kamrer Blomsterdahl* hade 1790 övertagit båda tomterna (nummer 50 var ”hans hus”, nummer 51 hans obebyggda tomt). Han ägde dem ännu vid branden 1793.

Liksom alla andra tomter i området var dessa tomter 1800–07 i *underskulden Magnus Claessons* ägo.